

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
 Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethet: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Belső-tordaiútcza szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Voglner (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelik Alajosnál (Wölzelle 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyilttér sorra 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é.

Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

Kolozsvár, jul. 31-én.

Julius 30-a új korszakot nyit meg az erdélyrészi katolikusok belső szellemi életében: Fogarasy Mihály Erdély kath. püspöke tette le a napot a magyar katolikusok önkormányzatának szögletkövét.

Nagyérdemű főpásztorunk az igazgatótanács bevezetését megelőzőleg Istenhez fohász-kodott áldásért; vajha a szent malaszt szállaná meg a hívek kebelét mindenfelé, s bírná annak világos felismerésére, hogy az ügy, melyért az ősz egyháznagy e vésznapokban is hívei közé fáradozott, méltó a buzgó felkarolásra, a teljes erőmegfeszítésre.

Az igazgató tanács megalakulása első lépés: támpont a munkára.

A vezér, ki a jogok valószínűsítésének mezén előtűnik jár bölcs, az élettapasztalat tette azzá, s mint remek megnyitó beszéde jelzi a mily rendíthetetlen híve egyházunknak, ép úgy áthatva a kor human szellemétől védője a jognak s tisztelője a törvénynek; ily férfi nyomában haladva, könnyebb lesz az akadályok elhárítása; igazaink kivívásában is elő fog segíteni azon mérséklet és tapintat, melyet püspökünk ő nagyméltósága classikus beszéde világosan jelez.

A min. leirat tenora szerint a katolikus igazgató tanács jogainak csupán egy részébe helyeztetett be; de kezdetnek ez is öröndetes annál is inkább, mert ez szintegy lelket fog adni Magyarhon többi katolikusainak is; azután oly elnök alatt indul meg az erdélyi katolikus status, mint önkormányzatot gyakorló testület, ki a közérdek szolgálatában, öszült meg, s ma is buzgalomban, kitartásban, áldozatkészségben senki által sem engedni magát megelőztetni.

Vajha a katolikusok világi és egyházi tekintélyei értelmeshívei, a hívek összege követné püspöke lélekemelő példáját járulna az erdélyrészi katolikus autonomia épületéhez; ha a gyengébbek csak egy porondszemmel is jönnek, akkor a féltett érdekek védelme mihamarább teljesen biztosítva leend.

Fogarasy Mihály

Erdély kath. püspöke ő nagyméltóságának beszéde a kath. igazgatótanács bevezetésénél.

Méltóságos igazgató tanács!

Midőn a múlt május havában püspöki székhelyemen a legszebb egyetértéssel megtartott status-gyűlésünket Isten segédelmével bevégeztük, mindnyáján, kik jelen valánk, azon forró óhajtsáknak adtunk kifejezést: Vajha Ő cs. kir. ap. Felségének magyar kormánya jogos kívánalmainkat figyelembe venné és erdélyi egyházunknak hazai törvények és legfelsőbb fejedelmi szentesítések által elismert önkormányzatát életbeléptetni engedné!

Az igazságon és jögon alapuló ezen óhajunk, hála a hatalmasok szívét kezében tartó Gondvis-

lésnek némileg teljesedésbe ment. Trefort Ágoston vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő nmlga az elmúlt június hó 16-án 1008. elnöki szám alatt kelt leiratában, tekintettel Ő cs. és ap. kir. Felségének 1867-ki augusztus 19-én kelt legfelsőbb elhatározására, mely szerint az erdélyi kath. statusnak teljes joga van arra, hogy évi üléseit megtartsa, és a 24 tagu igazg. tanácsot, mely az ekkorig működött kath. egyházi bizottság helyébe lépjen, ön kebeléből megválassza; az erdélyi püspökmegei statusnak ebbeli eljárását jóváhagyó tudomásul venni, és egyuttal azon megállapodást is helybenhagyni méltóztatott, mely szerint az összes — ekkorig a kath. egyházi bizottság hatásköréhez tartozott ügyeket jövőben ama már megválasztott 24 tagu igazgatótanács befolyásával kezelendő és intézendő.

Ezön magas leirat értelmében nem mulaszthatam el a méltóságos igazgatótanács egybehívását; részint mivel az eddig működött kath. egyházi bizottság mult gyűlésünkön leköszönvén már de facto nem létezett testület, mely egyházmegyénk világi vonatkozásu fontos ügyeit intézze; részint pedig mivel éppen a közeledő augusztus és szeptember hónapok igénylik legfőképen az igazgatótanács működését.

Noha pedig ezek szerint fontos okok indítottak engem arra, hogy méltóságokat főlkérjem működésünk mellobbi megkezdésére: másfelől azon okokat is ismerem és méltányolni tudom, melyek világi elnökünk ő excellenciáját és a megválasztott igazgatótanácsos urak közül többeket fölünk még mind távol tartanak, s melyeket az uralkodó járvány szabavétele is előidézhetett.

Főpásztori legszebb kötelességeim egyikét teljesítem tehát akkor, midőn méltóságok szíves megjelenéseért mindnyájoknak egyenként és ösz-szesen legforróbb köszönetet mondok, és egyszerűsmind örveadve üdvözlöm azon pálya kezdetén, mely — hála az égnek! már megnyitott, hogy ösz-szegyűjtője, hordozója és terjesztője legyen erdélyi egyházmegyénk kies vidékein a ker. kath. vallásos-érzésnek és az igaz vallásosságalkaroltive járó nem hazafiai művelődésnek.

E legfenségesebb rendeltetés lebegvén szemem előtt, nem késtem, hogy ahog hasonló buzgalom is fogja lelkesíteni mindnyájunknak kebelét.

Mi az eddig működött kath. bizottság helyébe fogunk lépni, azon bizottság helyébe, mely királyi kinevezés folytán több mint száz éven át vezetett erdélyi egyházunknak igen fontos alapítványi és iskolai ügyeit, s melynek vezetése alatt, mondhatjuk, erdélyi egyházunk mind szellemi, mind pedig anyagi erejében igen tetemes gyarapodást nyert. Mi volna tehát óhajtabb, mint hogy hasonló sikerrel működjenek az annak most helyébe lépő igazgatótanács is, melynek tagjai a püspöki szék körébe gyűlekezett áldozatok és hívek bizalma a hitbuzgók és a szent ügyért áldozatokra képesek közül választotta meg?

Ez igazgatótanács működésének sikerét nem csekély mértékben mozdíthatja elő azon körülmény, hogy míg az elismert dicséretességgel működött katolikus bizottságnak már létezése is több oldalról tarthatatlannak tekintett: ez megdönthetetlen jogalapon van szervezve, a terjedelmes egyházmegyehívei százezreinek bizalmával dicsekszik, minden évben megújulható testület és működésében egy — évről évre teljes jöggal öszszejöhető tekintélyes gyűlekezet tanácsára és erejére támaszkodhatik. Azért valamint azon néző terményei dusabak, melyet a szorgalmas nép munkaadzatt kezei művelnek: ugy Isten után remélünk, kell, hogy a mi öszszetett erővel kifejtett buzgóságunk is dusan termő találja fogja változtatni erdélyi keresztény római katolikus egyházunknak földét.

S nem is lehetne magasztosabb hivatása az emberiség legfenségesebb javaiért dobogó kebelnek, mint a mi igazgatótanácsunk hivatása. Hatáskörünkhöz tartozik az ártatlan kisdedeknek és fölserdülő ifjaknak, az egyház és hazá reményeinek vallás-erkölcsös neveltetése és oktatása; a népnevelés, melyet ma minden oldalról sürgetnek, de a melyet áldásosan csak a ker. katolikus anyaszentegyház kebelében lehet valósitani. Hatáskörünkhöz tartozik az árvák könnyeinek leförlése, a betegék, öregek és elhagyatott özvegyek gyámolítása jötekonny intézeteinkben, s ekép Krisztus urunk példájára szeretetteljes orvoslása a társadalom legégetőbb sebeinek. Hatáskörünkhöz tar-

tozik az Istennek dicsőítésére, és magunk és szeretet hiveink lelki épüldésére s aggodalmaink s fáradalmaink közepette vigasztalásunkra és megnyugvásunkra emelt szentegyházaink feuntartása és gyarapítása. És ekép hatáskörünkhöz tartozik mindazon legmagasabb érdekek felkarolása, melyek az ember bensőjét nemesítik, külső életét fejlesztik, a vallási és polgári erényeket kiművelik, s ekép valamint egyfelől az anyaszentegyház gyarapodásának, ugy másfelől hazánk és nemzetünk erősbülésének egyedül biztos alapját lerakják. Ily magasztos hivatás határtalan buzgalomra nem volna-e méltó? És én meg is vagyok győződve, méltóságos igazgató tanács, hogy rajtunk semmi sem fog mulni, a mit erőnk és körülményeink szerint erdélyi egyházmegyénk javára tehetünk.

Fogunk ugyan mi is, mint korunkban minden katolikus intézmény, nehézségekre találni; de visszaemlékezve atyáink küzdelmeire, kik erdélyi egyházunknak romjai között sem vesztették el bátoróságukat, kezünkben a jog és igazság fegyvereivel, midőn mást nem bántunk, magunkat meg fogjuk védelmezni tudni.

Nem csekély mértékben fog minket munkálkodásunk között gyámolítani az igaz s mély meggyőződés szent vallásunk elveiről és rendületlen ragaszkodásunk anyaszentegyházunkhoz. Anyaszentegyházunk törhellen erejéről alapítójának Krisztus Jézusnak isteni ígértének kívül világosan tanuskodnak a századok küzdelmei, az iszonyu rohamok, melyekkel a világtenger zajongó hullámai e szentegyházra törének, de arról mindig cseppre szakadozva hullottak vissza. Szent vallásunk elveinek természeténél fogva tanuskodnak ismét a történet hiteles lapjai, melyeken olvasható, hány nemzet kebelébe olták a szívnyemesítő evangéliumi erényeket, hány népet ragadtak ki emberhez nem illő vadságából és polgárosítottak meg, hány remekket alkották a szép művészeteknek, hány föllángoló elmében ragyogtatták az örök igazságok s az emberi öszszes tudományok fényét, s valamint a világot minden táján, ugy hazánkban is hány dicső emléket emeltek az előtűnik letűnt nemzedékek nemes küzdelmeinek, hogy azokon a késő unokák is lelkesedni tanuljanak. Ily egyházhöz ragaszkodva biztosabbak vagyunk, mint a ki zivatar elől sziklavárba vonul. Ily elveket vallva és követve fardozásunk gyümölcsözőbb, áldásosabb leend, mint azé, ki csak abban bízik, hogy tiszta buzát vet földébe.

S még ezekhez számítva az öszszetartást, mely anyaszentegyházunk szervezetének elkerülhetlen következménye kell, hogy legyen, semmi sem fog hiányzani sem az erőből, sem a kitarásból. Szent Pál kedves hasonlata szerint: mindnyájan egy testet képezünk, ugy, hogy ha egyik tag szenved, együtt szenvednek minden tagok, és ha egyik tag örvend, együtt örvendenek minden tagok.

Ennélfogva részemről tökéletesen meg vagyok arról győződve, hogy a ker. kath. anyaszentegyház szervezetéből szükségképpen származó azon egység és öszszetartás a tagok között, mely öket főpásztoruk főnöksége alatt egy testé és egy lélekke ölvasztja, s ekép sz. Cziprián ama szavait folytonosan valósitja: Ubi episcopus, ibi ecclesia, nekem mint főpásztorom nehéz hivatalom folytatásában óhajtott segélyt és isteni s emberi jogokon alapuló egyháztörli állasom fenntartásában rendületlen támaszt nyujtand; e magasztos testület minden tagját pedig arra képesíti, hogy mint a méhek öszszetartva, ernyedetlen munkával dusan gyűjtsenek viaszat az igaz felvilágosodás föllobogó lángjának táplálására, dusan gyűjtsenek mézet is a lelket megédésítő nemes érzelmek ápolására.

Midőn ily kedvező előjelek között készülünk új hivatalunk elfoglalására, kegyeletes érzülettel kell hogy megemlékezzünk néhai b. Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszterről, kinek hathatós befolyása eszközölte ki számunkra önkormányzati jogunknak legfelsőbb és legkegyelmesebb elismerését. Nyugodjanak azért porai békességben, jó emléke pedig maradjon meg közöttünk! Hasonló hálat mondunk Trefort Ágoston jelenlegi vallás és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltóságának, hogy igaz ügyünket felkarolva, lehetővé tette önkormányzatunk valósitásának megkezdését; de leghangosabban szóljon a legbensőbb hála és törhetlen alattvalói hűség szava a dicsőségesen uralkodó felséges Habsburg-lotharingiai dynastiának, melynek jogara alatt erdélyi egyházunk a mult század elején új életre ébredett, melynek határtalan királyi

kegyessége és apostoli buzgósága minket annyi jötekonny intézetekkel gazdagított, melynek fejedelmi védpaizsa alatt mindig háborítatlanul védve valánk, s melynek jelenlegi lovagias fejedelme dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József ő oszári és apostoli királyi Felségének hatalmas trónja számolványál kerestünk és találtunk most is menedéket. Az erdélyi katolikusok örök hűsége lesz azon legforróbb hála, melylyel a legdicsőbb uralkodó háznak irányukban tanusított mérhellen jötekonnyaságát nemzedékről nemzedékre meg fogják köszönni!

Most pedig az erdélyi egyházmegyei római katolikus status igazgató tanácsát ezennel az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében megalakultnak nyilvánítom s hűséges eljárásunk ünnepélyes fogadására a méltóságos Tanács-testületet tiszteletteljesen felkérom.

Háromszék. Sársalván, 1873. jul. 25.

Tekintetes szerkesztő ur! Annyi kis, és nagy bánat közt, melyet földi életünkön naponta tapasztalhatunk, nagyobb fájdalom soha nem tölti el érzelmeinket, mint midőn egész életünkön keresztül — tikkasztó fáradságokkal — bészertett vagyonkánkból, folyó tűz által, egy pár óra rettenetes befolyása alatt kipusztulunk.

Ily fájós érzemény töltötte el sársalvi 35 számból álló gazda — kedves hivem — szívöket folyó hó 7-én, midőn 97 — ketű kivételével — biztosítatlan épületeikkel, a benne tartott majd minden vagyonukat, Isten tudja, hogyan keletkezett tűzvész folytán elvesztették.

Sám szerint nevezett károsult hivem keserű könnyeiket, alázatos feljelentésem nyomán, kegyelmes főpásztorunk Fogarasy Mihály excellenciája, 150 o. é. forint könyör adománya által siettetett letörölgetni. Excellenciájának e kegyelmi tettét szerény magam, és szomorú hivem becses nevében — a nyilvánosság útján is — megköszönni legfőbb kötelememnek ösmervén, sietek hálálkodólag nyiltan kimondni: miszerint, bár a jötevőkre nevezte, az emberek elismerő dicsőrete rendszeren elsözöta tövesztetni feladatát, de exöiaja által, most a könyör legnagyobb szűkeben megsegélt sársalvi hivem, exöiaja iránti méltó hálijukat csak azért sem némithatják el, mert egy kerek év alatt, másodsor elvezik legnemesebb szive 350 o. é. frnyi dus adományozását.

Excellenciája, mint főpásztor, honunkban a számtalan károsultak iránt tanusított jöteleményei tiszta öntudatában — kiváltságosan, egyedül nézhető hideg megveléssel a jöteleményt csak névleg ösmerők sokat követelő ítéleteikre; nem doboghat emberi kebelben keresztényileg büszkébb szív, mint főpásztorunkéban, ki nem csak bölcsen tudja, de naponta tényleg gyakorolja az irgalmasság üdítő cselekedeteit, éreztette ezeket velünk, s ezért legyen kegyes ama jöszivüleg székeles köszönetünket: „Isten fizesse... Adjon Isten ezer annyit helyette“, elfogadni.

A főpásztor urat az adakozásban követték: N. N. plébános 30 véka rozst és 10 o. é. frtot. gelenczi plébános Barcsa Endre 10 frt. o. é. Szentkatolnai plébános Benkő Pál 10 frt. o. é. Eszterelneki Daraghy István 10 frt. o. é. Bereczki plébános Bálint László 1 véka rozst, segédje Jakab Lajos 1 frt. osdolai Gazda Pál 1 frt. Nyujtodi pléb. Kovács József 1 frt. o. é. Polyáni Kovács Elek 1 frt. Segédje Szeles Lajos 1 frt. o. é. Szarazpataki lelkész Domokos Ferencz 1 frt. o. é. Lemhényi plébános Kovács Lajos 1 frt. Szentléleki plébános alesperes Györfly Lajos 1 frt. o. é. Zagoni plébános Hoffman Mihály 60 kr. Kézdi-vásárhelyi polgár és szeszgyáros Toth István 14 köből gabonát, Benkő Dániel 5 köből törökbutát, s végül ugyan k. vásárhelyi szeszgyáros Csi-szár Pál 12 veder spiritust.

Isten áldja meg a jó lelkű adakozókat!

Ávéd István s. k.
sársalvi plébános.

Legujabb táviratok.

Zágráb, julius 29. Pestről érkezett sürgönyök jelentik, hogy a személyes kérdés csak akkor fog megoldást nyerni, midőn a kiegyezés mindkét országgyűlés által elfogadva és ő felsége által szentesítve leend.

Páris, jul. 29. A német kormány megígérte a spanyol követnek a „Vigilante” kiadását. — Banneville marquis visszatért Bécsbe, hol megtartandja a nagykövetségi állomást. — A szélső baloldal elhatározta, hogy a szünidő tartamára felügyelő bizottságot fog kiküldeni.

Madrid, jul. 29. A ministertanács elnöke és a valenciai fölközlet közötti sürönytársítás folytán a fölközlet bizlandóknak mutatkoznak a rendszerhez visszatérni.

Bayonne, jul. 28. Egy gőzhajó ma reggel Fuenten Arábiában Ramington-puskákat rakodott ki, melyek 600 carlista által a hegyek közé vitettek. — Don Carlos és Lizarraga pénteken Penaserradában voltak.

Perpignan, jul. 29. Manresa katonai parancsnok sürönytársítja, hogy a karlisták támadása Berca ellen visszaveretelt.

Minő természetűek azok a cath. alapok?

Jelentése az 1869/72-ki magyar országgyűlési képviselőház bizottságának a vallásállapotról. Megvilágítja Bacsák Imre által.

XXII.

Nagy súlyt és ingert látszik kölcsönözni az egyházi javak elkobzási elméletének a külső országok példájára. De a fennebbiek szerint, mentse Isten azon nyomortól, melyben az elkobzó államok vajduknak! A hol pedig ekkoráig e részben törvényes és nyugodt viszonyok uralkodnak, mint Németországban, ott hogy az egyház rablási eszme az 1803-ki saecularisatio óta, mely Európa szolgátságának árán hajtattatott végre, a törvényhozás terén egy lépésnyi hódítást sem tett, ki lehet egy analog kérdésnek, a kegyuraság vagy is patronatus kérdésének a német parlament és kormány által miként kezelt tárgyalásából mutatni.

Noha az egyházi kegyuraság kérdése 1848 óta a porosz parlamentet folytonosan foglalkodtatta, az mégis oly körültekintő kimevetéssel tárgyalatott, hogy mindeközben a törvényhozás odább nem haladt, mint az 1851-ki jan. 31-ki revidált alkotmány azon 17-ik általános, feltételes facultativ cikkéig, miszerint „Az egyházi patronatusról, és azon feltételekről, melyek alatt az megszüntethető, külön törvény fog intézkedni.” Arról pedig, amit a t. albizottság állít, hogy az államnak joga van az egyházi alapítvány-, vagy birtokok: az egész idevágó porosz kormány s parlamenti nyilatkozatok láncolatában ugyan egy szót sem találunk. Sőt az 1849-ki vallás és közokt. miniszter Ledenberg, az általa készített törvényjavaslat 2-ik cikkében egyenesen kimondá, hogy „a patronatus, mely ténnyel jár, csak azon feltétellel megszüntethető, ha a patronatus az általa eddig viselt terhektől felmentetik és kötelezettségeinek teljesítéséről megfelelő intézkedés történik; e nélkül ugyanis — amint a miniszter indokolja — sok helyütt az egyházi élet teljes megszüntetése fogna bekövetkezni, amit előidézni az államhatalomnak jogi és erkölcsi érdekei tiltják.” Hol marad Európa legműveltebb államának ilyenét nyilatkozata mögött a t. albizottságunk ama megélezett állambölcsésége, miszerint „az európai viszonyok megváltoztak, — az emberiség kulturájának jelen fokán a vallás ügye az államtól elkülönítendő?” Sőt ime az alapítványok, a kegyuri terhek elvonása által bekövetkezendő egyházi élet megszüntetése az államhatalomnak jogi és erkölcsi érdekeibe ütközni állítatik!

Azt is kimondja említett miniszteri előterjesztés, hogy „az állami törvényhozásnak nem kell különbséget tenni a magán és fejedelmi, a tárgyi és személyes, a kath. és prot. patronatusi alapítványok közt. Ezen különbségek — úgy mond — nem léteznek az állam szempontjából, mely az alapítványoknak csak külső jogi vonatkozásait tekint, anélkül, hogy figyelembe vönne azoknak eredeti idejét: vagy az egyes egyházak szervezetéből felmerülő különbségeket.” Épen így beszélt fennebb a híres francia publicista, Girardin Emil. Hol marad ismét a t. albizottság ily valódi, gyakorlati állambölcsészeti felfogás mögött a „vallászakadás elöltti vagy után” — „a magán és állami” — „az alapítványok és adományozások” közti szörszalhasogatásaival?

De nemcsak, hogy az államnak a kegyuri javakra elkobzó jogot nem tulajdonít a porosz államból, sőt az 1870-ki miniszteri munkálattal a patronatusi alap megfogalmazása esetére az illető egyházi intézmény (templom vagy plebania) biztosítása végett a még fennmaradt birtoknak törvényes uton foganatosítandó lezárását — véleményezi. (Lásd: Új magyar Sion. 1871. jan. füzet p. 38. és köv.)

Tehát Poroszországban a törvényes államélet hosszu évtizedei alatt egészen más elvek uralkodtak az egyházi vagyon biztosítása körül, mint a milyeket a t. albizottság „az európai viszonyok” — „az emberiség kulturájának” szempontjából akar indokolni, és úgy látszik, ezen porosz elvek egészen meggyeztek 2-ik Fridriknek ama mondatával: „Ha Loréto a sílóm mellett volna, még sem nyulnék annak kincseihez!” (Triumph der Philosophie.) Ez ellen a francia háború után beköszöntött kath. egyház-üldözö paroxismus egy pár lázas éve, melyben a t. albizottság elvei visz-

szatukrózódnek, talán csak nem lesz képes valami állambölcsészeti súlyt kölcsönözni! a mint ezt már másutt is megjegyeztük.

Szóval az egyházi javak saecularisatioja soha az államok normalis életének kifolyása, hanem azok kétségbeesett rángatózásainak képzelt mentőszere, mely ha őszinte jobbulási szándékkal hajtatik végre a cultusbudget iszonyu egyenes adójával, — ha pedig, mint mindenütt, az egyházat kijátszó szándékkal valósítatik, — közvetett, de mindenesetre a népet, mely vallását soha el nem hagyja, — kegyetlen teherrel és megelöztetlenséggel sújtja, a mit a törvényhozásnak tekintetbe venni, és ha nem teszi, nekünk a népet e felett felvilágosítani, erkölcsi lelkismeretes kötelességünk.

Tudjuk mi azt jól, hogy az a szellem, mely a katolikus egyházat földönfutóvá tenni szándékozik, ugyanaz a haza felvirágoztatásának ürügye alatt az államadóságot is nyakra-főre emelni törekszik, hogy midőn az államnak gazdasági korekei a magaslaton — a hausse-on megakadnak, az egyházi javakra mutathasson. Az államadóság halmozása a saecularisatio „intra” — „ja, melyet jó államférfiú jámbor hiszemmel mozdít elő, de hogy ezen expediens által valamely állam a magababól kigázolhatott volna, — arra az oeconomisták nem bírnak példát felhozni.

Azonban a tisztelt albizottsági „Jelentés” legnagyobb merénylet a catholicismus ellen, melynek megdöntésére minden legyengébb érv és erőszakos ürügy elegendőnek gondoltatik. Ezen méltatlanságot teljes mértékben átérezni, és mint tüzhányó oroszánoknak, — „tam quam leones, ignem spirantes, facti diabolo terribiles” S. Chryzost. — a megérett jog és igazság mellett síkra szállani, a katolikus képviselőknek lesz az országgyűlésen feladata, mert a mit Thiers a kormányról oly találoán mond, az az országgyűlési katolikus párttól is megigazol: „ennek is győznie kell, és az ő kára, ha nem győz, mert soha sem halgat senki az ő mentegetésére, ha fájtegetni akarja, miért nem lett a siker az ő osztályrésze,” id. m. 19. rész p. 8.

De talán a jó ég megkönyörül ez oly sok külön- és belharcz ütőte sebekből vezéret magyar nemzetet! Hiszen a kath. intézmények, a kath. királyság, hierarchia és nemesség talán még sem vételet annyi az emberi jogok rovására itt, mint Francia-, Spanyol-, Olaszországban! Hiszen midőn a telkiesmeret, a vallászabadság, a nép felszabadítása, a haza végfelbomlása intelt, e három főtevényt mégis csak együtt működve találjuk. Talán saját pozitív jogtereket védő protestans atyáinkfiai is megemlékeznek róla, miként versenyzett ennek védelmében a hatalom ellen a magyar kath. főpapság és nemes viszonzásul védni fogják a kath. egyház biztosította álláspontját, ezt pedig annál inkább, mert azon szellem, mely a kath. egyházjavakat, ugyanaz (1739-ben) a protestans papság javait is elkobozta. (Thiers id. m. 19. r. p. 11.) A mint t. i. a tulajdonhoz bármilyen alakban, az állam bármilyen tagjának vagy részének irányában megtámadatik, a forradalom magva már el van hintve, a vagyontalan nagy néptömegekben a jog erejének érzete hanyatlak, s a communismus mint rákfene észrevétlenül odább harapódzik, és semmi sem képes a válság, a rázkódás veszélyét feltartóztatni, mi által azután a jogállandóság alapja az államélet alól kiskamolván a rend és az intézmények szilárdsága a társadalom forrongásának, a népmozgáson hullámzásának elláthatlan időre maratalekul oda van vetve. Tudjuk ugyan, hogy bizonyos államok ezellettel capacitálni vagy ijesztetni, egészen sikeretlen igyekezett, hiszen ők, ha százszor tagadják is, szívők kamrájában épen említett állapotok után lihegnek, de a tisztelt képviselőház az egyházi vagyonbiztoságot megóvva, talán még sem fogja az egész polgárat szilárdságának alapját lába alól elrugni, nehogy e szegény Magyarországot a latin nemzetek sorsára juttassa, melyek mint a tenger fenekéből felkavart fővény, szüntelen forronganak és nem birtok csendes, rendezett állapotok birtokába jutni, mert a mint Massari olasz képviselő mondá: „az egyházi javak felletti elkobozási törvény, az egyházat-lánczra fűzi: a rabslasztóság által pedig nem lehet eljutni Rómába (annál kevésbé ott maradni), hanem csak a szabadság által.”

A nemzetközi jury Buda-Pesten.

Jul. 27. d. e.

Reggel 8 órakor, a redoute előtti kioszkban, volt a találkozó, hol a vendégek nagyobb része reggelizett. Innen kocsikon indultunk el a Ráczfürdőhöz.

A ráczfürdő mely természetes hévforrása, két rendűli gőzfürdője és számos kádfürdővel az európai continenson parját ritkítja, általános csodálkozást idézett elő vendégeinknél. A takarékos német barmta a „mesés” olcsó árakat, az angol a kényelmet, a francia az izlést, az amerikai yankee pedig nagy érdeklődéssel az évi jövedelem után tudakozódott, melyet a fürdő birtokosa belőle kap. A fürdőben dr. Heinrich, a tulajdonos és fia fogadta és kalauzolta a vendégeket.

A ráczfürdőnél kétfelé oszlott e tábor, (mert 600 személy csaknem mondható társaságnak;) az egyik rész egyenesen ment a várba, a másik az Albrecht uton hajtattatott a királyi lak felé, hol ismét

találkoztunk. A várkertből látható panoráma, a dunai palotásor, a roppant háztömeg, a nagy síkság, melyet északon és keleten néhány mértföldnyi távoltságban hegyek övedznek, s mely délen a látóhatárral foly egybe, a hatalmas Duna ünnepies lobogó díszben pompázó hajórajával, mindez oly nagy hatást gyakorolt vendégeinkre, hogy teljes lehetetlenség a csodálkozás nyilatkozatait leírunk. Kerek e földön ninosen szép pont, melylyel a szemek előtt föltáruló gyönyörű tájt össze nem hasonlították, és ha az ünnepeket rendező bizottság programját nem kellett volna megvalósítani, vendégeink közül nem egy most is ott ülne a várkertben, hogy a nagyszerű tájképben gyönyörködjék.

Ismét kocsira ülve, a Ganz-féle budai vásártőrdénél állottunk meg. A gyár lobogókkal és címerekkel volt felszítve, előtte pedig kíváncsi néptömeg leste a történéndőket. Az igazgató a vasöntő terembe vezetve a vendégeket, kik egy külön e célra elkészült emelvényen helyet foglaltak. Most a gyármunkások egy kemencze száját kinyitották, az olvasztott vas csak nyg ömlött a földre; de ime egy nagy korong tüzes betükből a magyar címetek tüntette fel, „Isten hozott!” fölirattal a vendégek előtt tanúságot tőn arról, mily szívesen látják az ipar e csarnokában. A munkások ez alatt rövid kart énekelték.

E nagyszerű gyártelep egyéb helyiségeinek szemlélete után a császárfürdő felé tartott a menet. Vajjon véletlenül-e vagy szándékosan történt, azt nem tudjuk, de a császárfürdőben annyi vendég volt, hogy egyetlen egy széket vagy padon sem lehetett helyet kapni. Vendégeink röviden mulattak itt és a „Carl Ludwig” hajóval a Margitszigetre mentek. Itt a nagy tábor csak hamar elszéledt, némelyek a vizesést, mások a fürdőt, ismét mások a romokat csodálták, de mindnyájan elragadtatással mondták, hogy alig van európai főváros közelében a Margitszigethez hasonló kies paradicsom.

A Margit fürdőnek rajzát és a szigetnek rövid leírását elmék gyanánt osztották ki a vendégek között. 12 óra az egész tábor ismét egyesítve láttuk az alsó vendéglőben a reggelinél. Az étkezésről csaknem megfeledkeztünk, oly kedélyesen tünt el az idő. A közönség legnagyobb része a teremben foglalt helyet; ott mondták el a pohárköszöntőket, természetesen a világ minden nyelvén.

Szóltak francziailag angolul, olaszul, németül; a zenekar pedig egyre huzta, s az éljen mindegyre felharsant.

Az áldomások sorából azonban különösen kiemelkedett Caminhoa brasíliai juror francia áldomása, mely tegnap a napitársalgás egyik tárgyát képezte. Caminhoa, a nemzetek közötti testvérisülést éltető: „Önök ezt ez alkalomkor megvalósították — szölt a magyarokhoz fordulva — s ezért mi önöknek forró köszönetet mondunk. Caminhoa oly lelkesüléggel beszélt, hogy két-három városi képvis. is körül fogta, és egy, szíve nagy örömeben összecsockolta. Ilyesmik önben egyáltalában nem tartozott a ritkaságok közé, s tudnánk megnevezni elég idegent, kik honfitársainkkal összeelkevezve, nemcsak örök barátságot fogadtak, hanem meg is ígérték, hogy még sokszor meglátogatják a szép magyar fővárost.

Az idegen journalisták egy lúgasban mulattak Hallani sem akartak más nótáról, mint a magyarról. Egy-egy népdalt tiszszel is megújráztattak, s a szózatot mindegyre próbálgatták.

Igy folyt le a délelőtti, mely mindazoknak felejtethetlen lesz, kik élvezeteiben részt vettek. Az idegen hölgyek is csodálkozva szóltak a szép kilátásról, a híres szigetről.

Julius 27. délután.

2 órakor indult el a társaság a Margitszigetről s a „Carl Ludwig” gőzöson a Dunán lefelé, a sorok-sári vánházi hajózárt.

A vendégeknek röviden megmagyarázták a duna-szabályozási munkálatokat s aztán kiszálltunk, megtekintendők a vágóhidat, mely a maga-nemében mintá-intézménynek mondható. A vágóhid dolgait gyakorlatban is megmutatták: legvágatván négy szép ökröt.

Visszatérvén a városba, kis pihenő tartott. 6 órakor díszedő volt a Hungáriában, melynek terme, egész udvara s részben első emeleti terme is megtelt vendégekkel.

Az udvaron levő emelvényen foglaltak helyet a társaság kiválóbb tagjai, a kiknek sorában láttuk a következő urakat: A közepén Havas Ignác magyar diszruhában, jobbról báró Schwarz Senborn, balról Szilágyi miniszterelnök; ugyanott volt még gróf Szapáry belügyminiszter Zichy közgazdaságügyminiszter, továbbá gróf Lónyay Menyhért, s a jurorok köréből: Engerth és Wertheim urak. Minden asztalnál mondtattak pohárköszöntések — szűkebb baráti körökben és természetesen a világ minden nyelvén. Egy japáni megtette azt is, hogy japánul és részben magyarul szölt, közevben ismét azzal, hogy: éljen! A diplomatikus köszöntések sorát Havas Ignác kezdette meg, ki rövid magyar felköszöntőben a királyt és a királynét éltette. Pulszky Ferencz francziailag szölt és a nemzetközi bíráló bizottság tagjait családjukkal együtt üdvözölte. Renkin belga kiállítási biztos szintén francia nyelvén „a vendégszerető di-cső magyar nemzetet” éltette. Bori gróf olasz

nyelven szölt és Ferencz József király egészségére üritett poharat. Most Mendl, az ünnepeket rendező bizottság tagja, németül szölt és a városi közönség nevében üdvözölte a főváros vendégeit.

Szilágyi miniszterelnök néhány magyar szót előrebocsátván, melyben a német szóra engedélyt kért, németül szölt. Beszédében elismeri, hogy közvetlenül Bécsnek közsőni Magyarország a szerencsét, hogy jelenleg fővárosában az egész világ ismert szaktekintélyeiből alakult nemzetközi juryt üdvözölheti, mindazáltal a nemzetközi kiállítás eszméje egyenesen az ország fejedelmétől eredt, neki tartoznak első sorban is kiválóan hálával e szerencsésért. A miniszterelnök áldomása további részében kiemelte a király és királyné, valamint az egész kir. család polgári erényeit, s életét ő felségeiket, valamint Rajner és Károly Lajos főhercegeket, kik a kiállítás létrejötte körül ritka érdemeket szereztek maguknak. Szavai zajos éljennel fogadtattak. Ivánka Imre színtelen németül a díszes vendégkoszorúra emelt poharat. Dr. Hammer (Berlinből) a nagyszerű fogadtatást megköszönvén, indítványozta, hogy fejezze ki háláját a város iránt a jury egy föliratban, melyhez rögtön gyűjtöttek aláírásokat. Meg Házmán szölt angolul, Merings bécsi köztanácsos németül, de a folyton növekvő zaj közepette alig lehetett egy-egy szót megérteni.

A lakoma a legderültebb kedv között folyt le és méltó párja volt a margitszigeti oly kedélyes, felejthetetlen reggelnek. Az étkezés majdnem 2 órán át tartott s 8 óra felé megindult a vendégkoszorú és a Duna-soron a koronázási dombg menünk. Itt vonultak el a budapesti tüzölt csapatok.

Már ez magában is oly szép tünemény, hogy az idegenek folytonos „hoch” „hurrah” és „éljen” kiáltással üdvözölték az egyes csapatokat. De egyszerre vést futtak, a tüzöltök egy pillanat alatt az Európa szaloda tetején teremték. Eszaloda és a Duna-gőzhajótársulatnak szemközt közt parti háza bengáli tűz által megvilágítottak. Ez tündéres látvány volt. Az egész tér tele volt néppel, de a tünemény látására egy pillanatnyi néma csend állott be, mindenki csak bámult, míg már a másik perczben hosszas, szünni nem akaro éljenzés jutalmazta meg tüzöltöink szabatos és egybevágó működését.

A koronázási dombról sokan gyalog indultak el s a siklón mentek föl a miniszterelnök palotájába, míg legnagyobb rész kocsin hajtattatott az estélyre, melyet a miniszterelnök idegen vendégeinek tiszteletére rendezett.

(Folyt. következik.)

ÜJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 31.

— **Hátralekban levő t. előfizetőinket** kérjük, méltóztatassanak az illető összegeket hozzánk mihamarább beküldeni.

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— **Gr. Mikó Imre ónagyméltósága** f. hó 24. tette le, mint Magyarország főpoharúka az esküt Király ő felsége kezébe jelen voltak b. Wenckheim miniszter, gr. Creneville tbszernagy főkamara és Barthos min. tan., ki az eskü formát olvasta fel.

— **A horvát országgyűlés** augusztus 25-re fog összehívni, írja a „Pester Corr.” Vakanovic fogja az ország ügyeit addig vezetni, s a kormányban nem lesznek mindaddig változások, míg az országgyűlés által el nem fogadtatik a ki-egyezés reviziója. A magyar kormány ugyanis biztos garantit kíván az iránt, hogy azon part, mely az orsz. bizottságban vitte a főszeret, csakugyan az ország többségét képezi s egyuttal kormányképes, mit leginkább fog bebizonyítani az által, ha a reviziót minden változtatás nélkül keresztülvizsi az országgyűlésen.

— **A nemzetközi jury** elutazása Budapestre. A vendégek visszaszállítására Bécsbe 11 1/4 órára 20, többnyire első osztályu kocsiból álló külön vonat állítatott össze. Az elutazók már 10 ó. kezdtek gyülekezni és indulásig a megjelent cigányzenekar mellett mulattak. A bucsuzás fölötté szíves volt; mindenféle baráti, közszerítés istenhozád a legkülönbélebb nyelveken. Mielőtt a vonat elindult, még a zenekar, Havas bizottsági elnökkel, gr. Zichy József kereskedelmi miniszterrel élén, végig járta a Rákóczy induló hangjai között, azután egy élés fütty, és vendégeink harsogó éljenzés és kendőlobogtatás között elrobogtak.

— **Bankett.** Tegnap d. u. 2 órakor az „Európa” szállodában fenyés bankett volt, melyben nagyérdemű főpasztorunk Fogarassy Mihály ő excellentiája mellett részt vett több egyházi megvilági férfiu.

— **Tudori felavatás.** A kolozsvári egyetemi tanácsot tegnap szép ünnepeket folyt le. Lo ncsár József, ki miadhárom szigorlatát kitűnő eredménnyel tette le, a jog- s államtudományi kar tudorának avatott fel. A szép számmal egybegyűlt közönség érdeklődve várta az avatást megelőző tudori vitakézszt. Kezével 12 óra után megjelentek a jog és államtudományi karnak, jelenleg városunkban levő tagjai dr. Gróiz Gusztáv dékánnal, (ki diszmagyar ru-

ában s tollas kalppal jelent meg) és elfoglalják helyeiket, mire Loncsár is belépett. A felavatandó által víta alá bocsátott, a kar dékánjának: Broiz Gusztávnak ajánlott, és nyomtatásban szétosztott tételek közül, dr. Biró János felhívására zenét: „A börzeanizmus napjainkban teljes társadalmi forradalmat idéz elő”, védte a felavatandó, ki szép érveléssel, szavatos előadással sikert aratott. Különben a legközelebbi börze „Kraab“ bő anyagot nyújtott állítás támogatására és helyes tapintattal fel is lett használva. Ezután dr. Weisz Józsefnek felajánlására két egymás után következő tétel ellenességének okát fejtegette. A tanári kar visszaérve élükön a nagyságos rectorral, ki az elnöki széket foglalta el s körölte az egyes tagok dékánjai voltak. Erre megkezdődött a különféle szerartással egybekötött tudori avatás és végül közszórással a felavatandó tudorrá fogadtatott a tanári kar által. Az ünnepély háromnegyed egy óráor érte végét. Sok szerencsét egyetemünk jog- s államtudományi kara első tudorának. Doctor Loncsár József tudományos pályájára.

— **A keleti vasut** legutóbbi közgyűlésének ügyét, mint halljuk, a minisztertanács e napokban tárgyalta. Az határozatot, hogy a kormány részéről a társulat igazgatóságához rendelet intézkedik, melyben a kormány kijelenti, hogy a legutóbbi közgyűlés határozatai a társulatnak a Waring testvérek és az Anglobank elleni igényeit teljesen érintetlenül hagyják s így az igények ma épen úgy fenn vannak tartva mint azelőtt. Minthogy a részvényeseknek az alapszabályok szerint joguk van, bármikor, bizonyos számú részvény deponálása mellett rendkívüli közgyűlést összehívni, a kor-

mány rendelete föntartja a részvényesek számára a módot, melyen igényeiket érvényesíthetik.

— **A kolozsvári iparosok** részéről megválasztott küldöttek aug. 6-án utaznak fel a bécsi világtárlatra.

— **Tűzoltóink** tegnapi gyűlésében nem igen akadtak egyének, kik az egyület saját költségükön úgy a soproni orsz. tűzoltó. összejövetelen, mint a temesvári zászlószentelési ünnepélyen képviselni hajlandók lennének. A parancsnokság mindazonáltal ma (csütörtök) délig határidőt tűzött ki a jelentkezésre s ha ez sem vezet eredményre, akkor az egyület maga költségén fog két-két tűzoltót felküdenni a jelzett ünnepélyekre. Végül két segéd tiszt Biró és Kalmár Dezső lemondása s távoztása folytán, Incze József és Máyer Sándor választottak meg.

— **Zene.** Sétatérünkön tegnap d. u. zene volt, katonáink e buzgalmát aligha nem annak köszönhetjük, hogy Nagy Károly altábornagy körünkben mulat, ki jelen is volt a zene tartama alatt a sétatérén.

— **A lövölde** egyület folyó évi aug. hó 3-án, az az vasárnap délelőtt 10 órákor a város-ház nagy termében közgyűlést tart, melyre a t. részvényes tag urak tisztelettel meghívotnak. Főtárgy: A lövölde megnyitása iránti határozat hozatal. Az id. választmány megbízásából:

Móricz István.

— **Az orvosi egyetemen** Pesten a „M. Ujság“ szerint Liptai tr. az egyetemen szemészeti tanár elagottságával indokolva visszavonulását, nyugdíjaztatását kérte. Utódjául a kolozsvári egyetem jövő évi rectora Schulek Vilmos van kizemelve.

619—1873 tan. eln. sz.—Kimitatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi július 30. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Lakosság száma	A betegség kitérés napja	Beteg ma- radt	Szaporod- ott	Összesen	Jegyzés.		
						Ezekből meg- gyó- gult	meg- halt	A járvány egész tartá- ma alatt ósz. mai napig
Julius 1. 1873.	26,382	19/6	121	13	134	4	129	664 211
Felek község	1	6/1	3	3	6	1	3	32 19 10

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Jul. 30-ról. 1873 5% metaliques 65.55.
nemzeti kölcsön 72.70. 1860-diki államköl-
csön 1024.0 Bankrészvények 964. Hitelrészvé-
nyek 211.— London 110.80. Ezüst 108.—
Cs. kir. arany —.— 20 frankos arany 886. 1/2.
Földterhermentesítési kötvények: Magyar 77.
— Temesi 75.— Erdélyi 74.75. Horv. Szlavon.
77.50

Nyiltér.
[24—60]

Titkos betegségeket és tehetetlenséget (elgyengült férfierőt)

ugyszinte
hugycsőszűkítéseket, magkiömléseket
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.
Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.
Díjjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

Felelős szerkesztő Sándor János.

(892) 1—4

Cholera elleni véd-íngek

fő feladata az embernek magát meghülés ellen megóvni.
Hülés az alapja minden betegségnek.

A Cholera elleni véd-íng

a legbiztosabban megvéd, nem csak egyedül a Cholera, köszvény, csusz, megrögzött mell és tüdő, hurutos szenvedelmek és áltesti bajok ellen.

A Cholera elleni véd-íng

lágý, kellemesebb viselni mint a flanelt, és jó hatása minden orvosi egyetem által el-
kell hogy ösmertessék

FÓRAKTÁR

Bogdán István urnál Kolozsvártt.

Ára egy férfi vagy női íngnek a fóraktárban 2 frt.
postán küldve 2 frt 20 kr.
Megrendelések pontosan eszközöltetnek, postai utánvétel vagy utalvány mel-
lett Kereskedőknek illő Rabatt adatik.

889 3—3

Felhívás.

Az 1841-ben alakult kolozsvári biztosítéki takarékpénztár 1868-ban műkö-
dését beszüntetvén, ugyanazon év december 6-án kelt közgyűlési határozata nyo-
mán a jogos igénylők követelését az ez alkalommal kirendelt kezelő bizottsága által
kielégíteni kívánta. Ezen határozat értelmében az eddig jelentkezett összes igények
ki lettek elégitve — minden igények elenyészletése czéljából azonban ezennel fel-
hívom mindazokat, kiknek a kérdéses intézet ellen bármioemű igényük lehetne, hogy
azt lehető okmányaikkal, nyugta-könyvekkel igazolva alólirhoz, mint a kezelő bi-
zottsmány elnökehez, mátol számítva egy év alatt annál inkább jelentsek be, mert el-
lenesetben a fennmaradó összeg a felosztató közgyűlés határozata értelmében vala-
mely közzintézet számára lévén átadandó, igényük alap hiányában kielégítést nem
nyerend.

Kolozsvártt, 1873, július 26-án.

Tamási János,
Kolozsvártt, bel-magyarutca 44. h. sz.

A cs. kir. szabadalmazott
s az orvosi testület által
megvizsgált és jónak ta-
lált patkány, házi és me-
zei egér vakond és sváb-
bogárpusztító.

Arkánium

melyet sokféleképen utá oznak, valódiminó-
ségben

Kolozsvártt: Fölly Mihály (a főterén),
M-Vásárhelyt: Fogarasi Demeternél, Brassó-
ban: J. L. Heshsaimernél, Segesvártt és Sze-
benben: J. B. Misselbacher és fiaínál Nagy-
Bányán: Huszovszky Józsefnél kapható.
1 nagy bádog 1 frt, kis bádog 80 kr. Egyes bá-
dog megrendelése is utánvétel mellett gyorsan
telje itetik. Ugyanott kapható citrom kenőcs, egye-
dűli szer a fagyhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégely
50 kr.
Egy kivonat naponta érkező hasonló diésérő-le-
velekből:
Sziveskedjék nekem ísmét 6 adagot az ön ar-
canumból küldeni, mely magát itt fényesen
igazolta.

Teljes tisztelettel
Batthyányi grófné.

715 8—12

A bécsi világtárlat látása mesés meglepetést nyujt. A jelenkor ez egyetlen nagyszerűségének

882 6—20

Erdélyben a legnagyobb úti kellek gyári raktár Csapó Sándornál Kolozsvártt.

u. m.

500 darab úti faláda osztályzattal és a nélkül . . . . . 4 frt. 80—20 irtig.	50 darab gummi-köpeny . . . . . 10 frtól, 24 frtig.
1000 „ úti bőrrönd . . . . . 2 frt 80 krtól 40 frtig.	500 „ szürke szemüveg és czvikker . . . . . 1 frtól, 2 frt 50 krig.
500 „ kézi táska . . . . . 80 krtól, 5 frtig.	5000 „ fog- és körömkefe . . . . . 10 krtól 3 frtig.
300 „ úti táska . . . . . 1 frt 50 krtól, 10 frtig.	2000 „ ruha- és hajkefe . . . . . 50 krtól, 3 frtig.
60 „ felszerelt uti készlet . . . . . 5 frtól, 40 frtig.	5000 „ mindenféle fésű . . . . . 10 krtól, 1 frtig.
500 „ szivar- és pénztárcza, zebbevaló és oldalt függő . . . . . 30 krtól, 5 frtig.	2000 „ fürdő és közöns. viselő kalap 60 krtól, 4 frtig.
300 „ zsebbeli gyufatartó . . . . . 10 krtól, 2 frtig.	200 „ oldaltáska, nők és férfiak számára . . . . . 2 frtól, 10 frtig.
5000 „ zsebkés . . . . . 20 krtól, 8 frtig.	100 „ biztonsági uti pálcza . . . . . 1 frt 50 krtól, 5 frtig.
3000 „ sétatálcza . . . . . 30 krtól, 10 frtig.	100 „ Revolver . . . . . 8 frtól, 30 frtig.
500 „ cső- és napernyő . . . . . 1 frt 10 krtól, 15 frtig.	

Legdusabb választék mindenféle közönséges és legfinomabb illatszerekből, szappanyokból, hajkenőcsökből, fogporokból és pépekből.

5000 pár férfi, női és gyermek cipők.

minden szombaton és szerdán indulhatni a reggeli vonatnál és 30 napra érvényes, jegyet válthatni a

III. osztályban csak 19 ft 59. a II. oszt. csak 29 ft 41 kron.

látogatására Kolozsvárttől Bécsbe és vissza

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÚZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólirt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztenek be. és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak,
a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

119—*

Gámán János örökösei könyvnyomdája.